

Vladimír Dvořák

OČKOVÁNÍ JE JEDINOU CESTOU K NÁVRATU do normálního života

Jako uznávaný odborník na onemocnění, která způsobují lidské papilomaviry, se často setkává s očkováním proti těmto chorobám. Jak vnímá špičkový lékař současné odmítání očkování proti koronaviru? Ovlivnila sociální izolace a změna životního stylu porodnost v Česku? Nebojí se lidé přivádět na svět nový život v této neklidné době? I na to jsme se ptali Vladimíra Dvořáka, předsedy České gynekologické a porodnické společnosti.

Pro běžného muže je gynekolog trochu jako šaman. Hovoří s ženami o věcech, které jsou normálním mužům většinou zapovězeny.

Umění komunikace a etické chování je ve většině lékařských oborů stejně důležité jako lékařské znalosti a dovednosti. Gynekologie a porodnictví určitě patří k oborům, kde je na to kladen snad největší důraz. Cílem musí být vždy dosažení vzájemné důvěry lékaře nebo lékařky a pacientky.

Specializujete se mimo jiné na onemocnění, která způsobují lidské papilomaviry, včetně rakoviny děložního čípku. Jak časté jsou v populaci?

Lidský papilomavirus – HPV – je nejčastější pohlavně přenosnou infekcí na světě. Během života se jím nakazí přibližně 80 procent žen i mužů. Infekce je bezpříznaková a naštěstí se jí většina žen a mužů zbaví přirozenou imunitou. Bohužel u signifikantního procenta nakažených se postupně vyvíjejí onemocnění, která jsou velmi nepříjemná, případně život ohrožující. Nejznámější z nich je rakovina děložního čípku. Počet ročně diagnostikovaných případů i počet žen, které každý rok tomuto onemocnění podlehnou, naštěstí u nás v posledních letech setrvale klesá, ale stále jsou čísla relativně vysoká. V roce 2018 bylo nově

» Volný čas tráví aktivně a sportovně. Jako zde se synem na Kamčatce

diagnostikováno 734 případů rakoviny děložního čípku a 310 žen zemřelo na toto onemocnění. Přitom včas odhalené přednárodové změny lze poměrně jednoduše ambulantně léčit.

Jak se tomuto onemocnění bránit?

HPV se přenáší zejména pohlavním stykem. Jako u jiných pohlavně přenosných infekcí je důležité zodpovědné sexuální chování. Částečnou ochranu poskytuje rovněž kondom. Vynikající prevencí je očkování proti HPV, jedna z dostupných

vakcín může snížit riziko rakoviny děložního čípku až o 90 procent. Vakcinace je vhodná nejen pro dospívající dívky a chlapce, ale i pro dospělé ženy a muže. Chrání nejen před rakovinou děložního čípku, ale i před celou řadou dalších nebezpečných chorob. Sekundární prevencí rakoviny děložního čípku je screening – odběrem materiálu z povrchu děložního čípku při preventivní prohlídce u gynekologa lze odhalit již zmíněné přednárodové stavy, které se léčí většinou ambulantně.

Vizitka

Původně chtěl být plastickým chirurgem, nakonec si vybral gynekologickou specializaci a svého rozhodnutí nelituje. Zastává několik významných funkcí, je předsedou České gynekologické a porodnické společnosti České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně, kde rovněž vede sekci pro cervikální patologii a kolposkopii. Předsedá i Sdružení soukromých gynekologů ČR. Žije v Brně, kde se také věnuje svým pacientkám. Má dceru a syna, který se rozhodl následovat otcovy šlépěje. Ve volném čase se věnuje sportu, zejména golfu a tenisu.

a kulturní život. Do mé práce krize příliš nezasáhla. Pacientek mám snad ještě více než před vypuknutím epidemie. Velmi mne mrzí, že nemám možnost se setkávat s kolegy na seminářích a kongresech. Distanční formy seminářů přímý kontakt lékařů v žádném případě nenahradí.

Máte pocit, že koronavirus prospívá sexualitě, a tím i porodnictví, nebo jsou lidé spíše v depresi?

Nemám pocit, že by epidemie nějak výrazně ovlivňovala sexualitu naší populace. Ani nepozorují nárůst či úbytek nově těhotných žen. Média nás informují, že počet lidí s depresemi rychle roste, čemuž se příliš nedivím. Určitě existují ženy, které těhotenství kvůli epidemii odkládají, nemyslím si ale, že jich je mnoho.

Potkáváte někdy své pacientky ve vlaku?

Vlakem jezdím poměrně často a rád. Minimálně jednou týdně cestuji z Brna do Prahy a v posledních letech jednoznačně preferuji vlak před automobilem. Před dobou koronavirovou jsem ve vlaku poměrně často potkával pacientky či známé, nyní se to téměř neděje. Cestujících totiž bohužel výrazně ubylo. □

Aktuálně ve společnosti rezonuje téma vakcinace v souvislosti s koronavirem. Jak vy jako lékař vnímáte, že část populace očkování odmítá?

Nejen v České republice, ale patrně všude ve světě existuje skupina lidí, která hledí na očkování obecně s nedůvěrou. Vychází většinou z informací, které nejsou vědecky podloženy. Diskuze s těmito jedinci bývá často obtížná. Smutné je, že nedůvěra k vakcinaci bývá někdy povzbuzována i některými médii.

Před rokem 1989 nad očkováním nikdo nepřemýšlel. Proč se názor lidí na tuto problematiku podle vás změnil?

Před rokem 1989 byla omezená svoboda projevu a bylo velmi obtížné jakkoli odmítat to, co stát nařizoval. S příchodem demokracie jsme se dostali do situace, která je podobná stavu v zemích na západ od našich hranic. I tam část populace využívá osobní svobody k tomu, aby se neřídila doporučeními lékařů a jiných odborníků.

Máme u nás i odmítače očkování na papilomavirus?

Žen, které odmítají vakcinaci proti HPV, je u nás méně než v EU. Některé ženy se ale bohužel začnou zajímat o očkování až ve chvíli, kdy se objeví nádor u jejich příbuzných či známých.

Co byste řekl svým pacientkám, kdyby se vás ptaly, zda má smysl se nechat očkovat proti koronaviru?

Určitě bych jim očkování doporučil. Vakcína chrání před smrtí a těžkým průběhem. A je jedinou cestou k návratu do normálního života.

Jak současná koronavirová krize zasáhla do vašeho života a práce?

Podstatně. Běžně minimálně dvakrát týdně chodím plavat a třikrát týdně hraji tenis. Tyto aktivity v současné době provozovat nemohu. Snažím se realizovat jiné sportovní aktivity, což ale v současných podmínkách není jednoduché. Samozřejmě mi také chybí společenský